

ПРОБЛЕМИ ВПОРЯДКУВАННЯ РУХУ НЕБЕЗПЕЧНИХ ОБ'ЄКТІВ ЗВОРОТНИХ МАТЕРІАЛЬНИХ ПОТОКІВ

Негативна екологічна ситуація в Україні робить дедалі все більш актуальними питання, пов'язані з утилізацією небезпечних відпрацьованих побутових відходів. Небезпечні об'єкти зворотних матеріальних потоків (ЗМП) в сфері побутового обігу основним чином представлені відпрацьованими батарейками, люмінесцентними лампами (містять пари ртуті), електронікою, холодильниками, комп'ютерами та телевізорами. За даними екологів, потрапивши в землю, лише одна батарейка здатна забруднити 400 літрів води або 20 тьквадратних метрів ґрунту [1]. Однак, станом на сьогодні вітчизняні ініціативи щодо впорядкування та оптимізації руху небезпечних побутових об'єктів ЗМП носять переважно фрагментарний характер та не підтримуються належним чином з боку держави.

Важливими складовими системи збору таких об'єктів ЗМП як відпрацьовані батарейки та люмінесцентні лампи є налагоджена мережа пунктів збору, яка в свою чергу складається з визначення та закріплення на державному та місцевому рівнях основних її елементів, а саме:

- процедур відокремлення та збору небезпечних побутових відходів;
- місць для створення приймальних пунктів;
- логістичних маршрутів руху;
- технологій знешкодження та утилізації;
- осіб, що несуть матеріальну та юридичну відповідальність за об'єкти ЗМП.

З метою ефективного функціонування системи впорядкування руху небезпечних об'єктів ЗМП на державному рівні доцільно дотримуватись таких принципів:

- популяризації (поширення інформації серед споживачів щодо місць можливої передачі об'єктів небезпечних побутових відходів);
- безоплатності (безоплатної утилізації для споживача продукції – продуцента відходів);
- зручності (зручна утилізація (за критерієм місця розташування));
- контролювання (контроль з боку держави осіб, що не дотримуються вимог роздільного сортування небезпечних відходів);
- покарання (застосування відповідних штрафних санкцій в разі недотримання вимог сортування та утилізації);
- стимулювання та заохочення (надання пільг, преференцій тощо особам, що здійснюють регулярне довготривале сортування та відокремлення небезпечних побутових відходів).

Аналізуючи досвід європейських країн щодо організування руху зворотних матеріальних потоків, можна зробити висновок, що ефективність цього процесу напряму залужить від усвідомлення державою необхідності стимулювати, контролювати та регулювати цей процес. Це в свою чергу дасть можливість попередити надходження небезпечних об'єктів ЗМП в місця загального збору та сортування відходів та зменшить шкідливий вплив на навколишнє середовище.

*1. Малевська М. Люмінесцентні лампи / М. Малевська, К. Рябоволова // Стаття від 29.03.2014 р. – [Електронне джерело]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua
<http://bei-lamps.blogspot.com/>*